

SFS 1977:1160

Utkom från trycket
den 11 januari 1978

Arbetsmiljölag;

utfärdad den 19 december 1977.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrives följande.

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Denna lag gäller, med de inskränkningar som anges i 3 §, varje verksamhet i vilken arbetstagare utför arbete för arbetsgivares räkning.

Om skyldigheter i vissa avseenden för andra än arbetsgivare och arbetstagare finns bestämmelser i 3 kap.

2 § Vid tillämpning av 2 kap., 3 kap. 1–14 §§, 17 § andra stycket och 18 § samt 7–9 kap. skall med arbetstagare likställas

1. den som genomgår utbildning, dock ej elev i lägre årskurs än årskurs 7 i grundskolan eller motsvarande,
2. den som under vård i anstalt utför anvisat arbete,
3. värnpliktig och annan som fullgör i lag föreskriven tjänstgöring eller som deltar i frivillig utbildning för verksamhet inom totalförsvaret.

Elever och vårdtagare som avses i första stycket 1 och 2 skall likställas med arbetstagare även vid tillämpning av 5 kap. 1 och 3 §§.

I fall som avses i första och andra styckena skall vad i lagen sägs om arbetsgivare gälla den som driver den verksamhet i vilken arbetet utföres.

3 § Lagen gäller ej

1. skeppstjänst,
2. arbete som utföres i arbetsgivarens hushåll.

Bestämmelserna i 4 kap. och 5 kap. 5 § gäller ej arbete som utföres i ar-

betstagarens hem eller annars under sådana förhållanden, att det ej kan anses tillkomma arbetsgivaren att vaka över hur arbetet är anordnat.

SFS 1977:1160

4 § Utan hinder av denna lag kan regeringen eller förvaltningsmyndighet, som regeringen bestämmer, beträffande försvarsmakten och civilförsvaret meddela särskilda föreskrifter i frågor som avses i lagen.

2 kap. Arbetsmiljöns beskaffenhet

1 § Arbetsmiljön skall vara tillfredsställande med hänsyn till arbetets natur och den sociala och tekniska utvecklingen i samhället.

Arbetsförhållandena skall anpassas till människans förutsättningar i fysiskt och psykiskt avseende. Det skall eftersträvas att arbetet anordnas så, att arbetstagare själv kan påverka sin arbetssituation.

2 § Arbete skall planläggas och anordnas så, att det kan utföras i en sund och säker miljö.

3 § Arbetslokal skall vara så utformad och inredd att den är lämplig från arbetsmiljösynpunkt.

4 § Luft-, ljud- och ljusförhållanden och övriga arbetshygieniska förhållanden skall vara tillfredsställande.

Betryggande skyddsåtgärder skall vidtagas mot skada genom fall, ras, brand, explosion, elektrisk ström eller liknande.

5 § Maskiner, redskap och andra tekniska anordningar skall vara så beskaffade och placerade och brukas på sådant sätt, att betryggande säkerhet ges mot ohälsa och olycksfall.

6 § Ämne som kan föranleda ohälsa eller olycksfall får användas endast under förhållanden som ger betryggande säkerhet.

7 § Kan betryggande skydd mot ohälsa eller olycksfall icke nås på annat sätt, skall personlig skyddsutrustning användas. Denna skall tillhandahållas genom arbetsgivarens försorg.

8 § I den utsträckning som föranledes av arbetets art och arbetstagarnas behov skall finnas utrymmen och anordningar för personlig hygien, förtäring och vila samt för första hjälp vid olycksfall eller sjukdom.

Fordon för personaltransport skall vara lämpat för ändamålet.

9 § Om konstruktion och utformning av byggnad är särskilt föreskrivet i byggnadsstadgan (1959:612) och med stöd därav meddelade bestämmelser.

3 kap. Allmänna skyldigheter

1 § Arbetsgivare och arbetstagare skall samverka för att åstadkomma en god arbetsmiljö.

2547

2 § Arbetsgivare skall vidtaga alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagare utsättes för ohälsa eller olycksfall. Han skall ägna uppmärksamhet åt att arbetet planlägges och anordnas så, att en tillfredsställande arbetsmiljö skapas. Lokaler samt maskiner, redskap, skyddsutrustning och andra tekniska anordningar skall underhållas väl.

Arbetsgivare skall beakta den särskilda risk för ohälsa och olycksfall som kan följa av att arbetstagare utför arbete ensam.

3 § Arbetsgivare skall se till att arbetstagare får god kännedom om de förhållanden, under vilka arbetet bedrivs, och upplyses om de risker som kan vara förbundna med arbetet. Han skall förvissa sig om att arbetstagarerna har den utbildning som behövs och vet vad han har att iakttaga för att undgå riskerna i arbetet.

Det åligger arbetsgivare att taga hänsyn till arbetstagarernas särskilda förutsättningar för arbetet. Vid arbetets planläggning och anordnande skall beaktas att människors förutsättningar att utföra arbetsuppgifter är olika.

4 § Arbetstagare skall medverka till att åstadkomma en tillfredsställande arbetsmiljö. Han skall följa givna föreskrifter samt använda de skyddsanordningar och iakttaga den försiktighet i övrigt som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall.

Finner arbetstagare att arbete innebär omedelbar och allvarlig fara för liv eller hälsa, skall han snarast underrätta företrädare för arbetsgivaren eller skyddsombud. För skada till följd av att arbetstagarerna underlåter att utföra arbetet i avvaktan på besked om det skall fortsättas är han fri från ersättningsskyldighet.

5 § I fråga om arbete som arbetsgivare själv utför skall denna lag och med stöd därav meddelade föreskrifter iakttagas i tillämpliga delar. Det samma gäller när två eller flera för gemensam räkning yrkesmässigt driver verksamhet utan att ha arbetstagare anställd, dock ej om verksamheten bedrivs endast av medlemmar av samma familj.

Den som ensam eller gemensamt med familjemedlem driver yrkesmässig verksamhet utan anställd är skyldig att följa vad i denna lag och med stöd därav har föreskrivits i fråga om teknisk anordning och ämne, som kan föranleda ohälsa eller olycksfall, samt beträffande gemensamt arbetsställe.

6 § När två eller flera samtidigt driver verksamhet på samma arbetsställe, skall de samråda och gemensamt verka för att åstadkomma tillfredsställande skyddsförhållanden.

7 § Den som låter utföra byggnads- eller anläggningsarbete är ansvarig för samordning av åtgärder till skydd mot ohälsa och olycksfall på gemensamt arbetsställe för verksamheten. Om fast driftsställe är gemensamt arbetsställe för flera verksamheter, har den som råder över arbetsstället motsvarande ansvar. Ansvaret för samordningen kan överlåtas till någon av dem som bedriver arbete på arbetsstället.

I fråga om annat gemensamt arbetsställe än som avses i första stycket kan de som bedriver arbete där överenskomma att en av dem skall ha ansvar för samordningen.

Den som har ansvar enligt denna paragraf skall se till att samordning sker av skyddsåtgärder på arbetsstället. Övriga arbetsgivare och de som arbetar där skall följa de anvisningar som han lämnar i detta syfte.

8 § Den som tillverkar, importerar, överläter eller upplåter maskin, redskap, skyddsutrustning eller annan teknisk anordning skall se till att anordningen erbjuder betryggande säkerhet mot ohälsa och olycksfall, när den avlämnas för att tagas i bruk eller utställs till försäljning eller i reklamsyfte. De anvisningar som behövs för anordningens montering, användning och skötsel skall medfölja vid avlämnandet. Anordningen skall vara tydligt märkt med uppgifter av betydelse för att förebygga ohälsa och olycksfall.

9 § Den som tillverkar, importerar eller överläter ämne, som kan föranleda ohälsa eller olycksfall, skall vidtaga de åtgärder som behövs för att hindra eller motverka att ämnet vid avsedd användning innebär risk från skyddssynpunkt. När ämnet avlämnas för att tagas i bruk skall de anvisningar medfölja som behövs för hanteringen. Ämnet eller förpackning, kärl eller liknande, vari det förvaras, skall vara tydligt märkt med uppgifter av betydelse för att förebygga ohälsa och olycksfall.

10 § Den som installerar anordning som avses i 8 § skall se till att behövliga skyddsanordningar uppsättes och att i övrigt erforderliga skyddsåtgärder vidtages.

11 § I 7 kap. 8 och 9 §§ föreskrives om skyddsansvar i vissa fall för den som råder över arbetsställe eller upplåter lokal eller markområde för arbete eller såsom personalutrymme.

12 § Om det är påkallat från skyddssynpunkt kan regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen föreskriva

1. att arbetsprocess, arbetsmetod eller anläggning avsedd för verksamhet av visst slag får användas endast efter tillstånd,
2. att visst slag av anordning som avses i 8 § endast efter godkännande får användas eller avlämnas för att tagas i bruk,
3. att visst ämne som avses i 9 § får användas endast efter godkännande eller att särskilt villkor skall gälla vid användningen av sådant ämne.

Som förutsättning för godkännande som avses i första stycket 2 kan föreskrivas villkor. I anslutning till sådant godkännande kan fastställas krav på monterings- och bruksanvisning som skall medfölja anordning, när den avlämnas för att tagas i bruk.

Vid meddelande av föreskrift enligt första stycket 2 kan anges villkor för brukandet. Tillstånd eller godkännande som avses i första stycket kan förenas med villkor för brukandet.

Även utan samband med föreskrift enligt första stycket kan i angiven ordning föreskrivas om kontroll, provning eller fortlöpande tillsyn vid användning av anordning, som där avses, samt om undersökning av de arbetshygieniska förhållandena i visst slag av verksamhet.

13 § Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen kan föreskriva

1. att visst slag av anordning som avses i 8 § skall ha skylt eller annan märkning som upptager tillverkarens namn eller annan uppgift om anordningen.

2. att ämne som avses i 9 § eller förpackning, kärl eller liknande, vari ämnet förvaras, skall vid användningen ha märkning.

3. att förteckning skall föras över sådan anordning och sådant ämne.

I samma ordning kan meddelas föreskrifter i fråga om installation av visst slag av anordning som avses i 8 §.

14 § Är det av särskild betydelse från skyddssynpunkt kan regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen föreskriva förbud att använda arbetsprocess, arbetsmetod, anordning som avses i 8 § eller ämne som avses i 9 §.

15 § Innebär visst slag av arbete risk för ohälsa eller olycksfall kan regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen föreskriva om läkarundersökning av dem som sysselsättes eller skall sysselsättas i arbetet. Föreskrift kan också meddelas om förbud att till arbetet anlita den som vid läkarundersökning har företett sjuklighet eller svaghet som gör honom särskilt mottaglig för sådan risk.

16 § Medför visst slag av arbete särskild risk för vissa grupper av arbetstagare kan regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen meddela föreskrift om förbud mot att arbetet utföres av arbetstagare, som tillhör sådan grupp, eller föreskriva att särskilt villkor skall gälla när arbetet utföres av sådan arbetstagare.

17 § Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen kan föreskriva att vid läkarundersökning som har föreskrivits med stöd av 15 eller 16 § skall föras register med uppgifter om de undersöktas namn och om undersökningsresultat.

I samma ordning kan meddelas föreskrifter för dem som har skyddsansvar enligt 2 eller 5 § att göra anmälan eller lämna uppgifter till tillsynsmyndighet eller att förvara handling som har betydelse från skyddssynpunkt.

18 § Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen kan meddela föreskrifter i fråga om skyldighet för läkare att hos tillsynsmyndighet göra anmälan om sjukdom, som kan ha samband med arbete, och att lämna tillsynsmyndighet upplysningar och biträde.

4 kap. Arbetstidens förläggning

1 § Med rast avses i denna lag avbrott i den dagliga arbetstiden, under vilket arbetstagare icke är skyldig att stanna kvar på arbetsstället. Längden och förläggningen av rast skall anges på förhand så noga som omständigheterna medger.

Raster skall anordnas så, att arbetstagare ej utför arbete mer än fem timmar i följd. Rasternas antal, längd och förläggning skall vara tillfredsställande med hänsyn till arbetsförhållandena.

2 § Rast får utbytas mot måltidsuppehåll vid arbetsplatsen, om detta är oundgängligen påkallat med hänsyn till arbetsförhållandena eller med hänsyn till sjukdomsfall eller annan händelse som ej har kunnat förutses. Sådant måltidsuppehåll inräknas i arbetstiden.

3 § Arbete skall anordnas så, att arbetstagare kan taga de pauser som behövs utöver raster.

I den utsträckning som påkallas av arbetsförhållandena skall särskilda arbetspauser beredas arbetstagare. Sådana pausers längd och förläggning skall anges på förhand så noga som omständigheterna medger.

Pauser inräknas i arbetstiden.

4 § Kvinna som ammar sitt barn får ej vägras ledighet härför.

5 § Arbetstagare skall ha behövlig ledighet för nattvila. I ledigheten skall ingå tiden mellan klockan 24 och klockan 5.

Avvikelse från första stycket får göras, om visst arbete med hänsyn till sin natur, allmänhetens behov eller annan särskild omständighet måste fortgå även nattetid eller annars bedrivs före klockan 5 eller efter klockan 24.

6 § Arbetstagare skall beredas minst trettiosex timmars sammanhängande ledighet under varje period om sju dagar. Sådant veckovila skall såvitt möjligt förläggas till veckoslut.

Undantag från första stycket får göras tillfälligtvis, om det föranledes av särskilt förhållande som ej har kunnat förutses.

7 § Avvikelse från 1 § andra stycket, 5 § första stycket och 6 § första stycket får göras med stöd av kollektivavtal som på arbetstagarsidan har slutits eller godkänts av organisation som är att anse som central arbetstagarorganisation enligt lagen (1976: 580) om medbestämmande i arbetslivet. Vidare får genom sådant kollektivavtal rast utbytas mot måltidsuppehåll vid arbetsplatsen.

Arbetsgivare, som är bunden av kollektivavtal som avses i första stycket, får i angivna hänseenden tillämpa avtalet även på arbetstagare, som ej är medlem av den avtalsslutande arbetstagarorganisationen, under förutsättning att arbetstagaren sysselsättes i arbete som avses med avtalet och ej omfattas av annat tillämpligt kollektivavtal.

8 § Tillsynsmyndighet får medge undantag från 1 § andra stycket, 5 § första stycket och 6 § första stycket, om särskilda skäl föreligger.

9 § Utan hinder av denna lag kan regeringen eller förvaltningsmyndighet, som regeringen bestämmer, meddela särskilda föreskrifter om arbetstidens förläggning vid vägtransport och luftfart.

5 kap. Minderåriga

1 § Med minderårig avses i denna lag den som icke har fyllt aderton år.

2 § Minderårig får ej anlitas till arbete före det kalenderår under vilket han fyller sexton år och ej heller innan han har fullgjort sin skolplikt.

Utan hinder av första stycket får minderårig anlitas till lätt arbete som icke är ägnat att inverka menligt på hans hälsa, utveckling eller skolgång. Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen meddelar särskilda föreskrifter i fråga om sådant arbete.

3 § Arbetsgivare skall se till att minderårig arbetstagare icke anlitas till arbete på sätt som medför risk för olycksfall eller för överansträngning eller annan skadlig inverkan på den minderåriges hälsa eller utveckling.

Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen kan meddela föreskrifter om villkor för eller förbud mot att minderårig anlitas till arbete som medför påtaglig risk för olycksfall eller för överansträngning eller annan skadlig inverkan på minderårigs hälsa eller utveckling.

4 § Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen kan föreskriva att vid läkarundersökning, som har föreskrivits med stöd av 2 § andra stycket eller 3 § andra stycket, skall föras register med uppgifter om de undersöktas namn och om undersökningsresultat.

5 § Minderårig får icke anlitas till arbete mer än nio timmar av dygnet eller fyrtiofem timmar i veckan.

Minderårig arbetstagare skall för nattvila beredas oavbruten ledighet från arbetet under minst elva timmar varje dygn. I ledigheten skall ingå tiden mellan klockan 22 och klockan 5.

Tillsynsmyndighet får medge undantag från första och andra stycket, om särskilda skäl föreligger.

6 kap. Samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare

1 § Arbetsgivare och arbetstagare skall bedriva en på lämpligt sätt organiserad skyddsverksamhet.

2 § På arbetsställe, där minst fem arbetstagare regelbundet sysselsättes, skall bland arbetstagarna utses ett eller flera skyddsombud. Skyddsombud skall utses även på annat arbetsställe, om arbetsförhållandena påkallar det. För skyddsombud bör ersättare utses.

Skyddsombud utses av lokal arbetstagarorganisation som är eller brukar vara bunden av kollektivavtal i förhållande till arbetsgivaren. Finns ej sådan organisation, utses skyddsombud av arbetstagarna.

För arbetsställe där skyddskommitté som avses i 8 § ej har tillsatts äger yrkesinspektionen, om förhållandena påkallar det, medge att lokal avdelning av förbund eller med sådan avdelning jämförlig sammanslutning av arbetstagare utser skyddsombud utanför kretsen av arbetstagarna på arbetsstället (regionalt skyddsombud).

3 § Finns vid arbetsställe mer än ett skyddsombud, skall ett av ombuden utses att vara huvudskyddsombud med uppgift att samordna skyddsombudens verksamhet.

4 § Skyddsombud företräder arbetstagarna i skyddsfrågor och skall verka för tillfredsställande skyddsförhållanden. I detta syfte skall ombudet inom sitt skyddsområde vaka över skyddet mot ohälsa och olycksfall. Ombudet skall deltaga vid planering av nya eller ändrade lokaler, anordningar, arbetsprocesser och arbetsmetoder liksom vid planering av användning av ämnen som kan föranleda ohälsa eller olycksfall. Arbetsgivare skall underätta skyddsombud om förändringar av betydelse för skyddsförhållandena inom ombudets område.

Skyddsombud skall söka vinna arbetstagarnas medverkan i skyddsarbetet.

Arbetsgivare och arbetstagare svarar gemensamt för att skyddsombud får erforderlig utbildning.

5 § Skyddsombud, som avses i 2 § andra stycket, har rätt till den ledighet som fordras för uppdraget. Vid sådan ledighet bibehåller ombudet sina anställningsförmåner.

6 § Skyddsombud har rätt att taga del av de handlingar och erhålla de upplysningar i övrigt som behövs för ombudets verksamhet.

7 § Innebär visst arbete omedelbar och allvarlig fara för arbetstagares liv eller hälsa och kan rättelse icke genast uppnås genom hänvändelse till arbetsgivaren, kan skyddsombud bestämma att arbetet skall avbrytas i avvaktan på ställningstagande av yrkesinspektionen.

Om det är påkallat från skyddssynpunkt och rättelse icke genast kan uppnås genom hänvändelse till arbetsgivaren, kan skyddsombud i avvaktan på yrkesinspektionens ställningstagande avbryta arbete som arbetstagare utför ensam.

Överträdes tillsynsmyndighets förbud, som har vunnit laga kraft eller som på grund av förordnande enligt 9 kap. 5 § skall lända till efterrättelse omedelbart, kan skyddsombud avbryta arbete som avses med förbudet.

För skada till följd av åtgärd som avses i denna paragraf är skyddsombud fri från ersättningskyldighet.

8 § Vid arbetsställe, där minst femtio arbetstagare regelbundet sysselsättes, skall finnas skyddskommitté, sammansatt av företrädare för arbetsgivaren och arbetstagarna. Skyddskommitté skall tillsättas även vid arbetsställe med mindre antal arbetstagare, om det begäres av arbetstagarna.

Företrädare för de anställda utses bland arbetstagarna av lokal arbetstagarorganisation som är eller brukar vara bunden av kollektivavtal i förhållande till arbetsgivaren. Finns ej sådan organisation utses företrädare av arbetstagarna.

9 § Skyddskommitté skall planera och övervaka skyddsarbetet på arbetsstället. Den skall noga följa utvecklingen i frågor som rör skyddet mot ohälsa och olycksfall samt verka för tillfredsställande skyddsförhållanden. I skyddskommitté skall behandlas frågor om företagshälsovård, frågor om planering av nya eller ändrade lokaler, anordningar, arbetsprocesser och arbetsmetoder liksom av användning av ämnen som kan föranleda ohälsa eller olycksfall samt frågor om upplysning och utbildning rörande arbetsmiljön.

10 § Skyddsombud får icke hindras att fullgöra sina uppgifter.

Skyddsombud får ej med anledning av sitt uppdrag ges försämrade arbetsförhållanden eller anställningsvillkor. När uppdraget upphör skall arbetstagaren vara tillförsäkrad arbetsförhållanden och anställningsvillkor, vilka överensstämmer med eller är likvärdiga med dem som skulle ha rått om han ej hade haft uppdraget.

11 § Bryter arbetsgivare eller arbetstagare mot 10 §, skall han ersätta uppkommen skada. Vid bedömning om och i vad mån skada har uppstått skall hänsyn tagas även till omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse. Om det med hänsyn till skadans storlek eller andra omständigheter är skäligt, kan skadeståndet nedsättas eller helt bortfalla.

Är flera ansvariga för skada, skall skadeståndsskyldigheten fördelas mellan dem efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna.

12 § Den som vill fordra skadestånd enligt 11 § skall underrätta motparten om sitt anspråk inom fyra månader från det skadan inträffade. Har inom den tiden förhandling rörande anspråket påkallats enligt lagen (1976: 580) om medbestämmande i arbetslivet eller med stöd av kollektivavtal, skall talan väckas inom fyra månader efter det att förhandlingen avslutades. I annat fall skall talan väckas inom åtta månader från skadans uppkomst.

Första stycket skall tillämpas på motsvarande sätt i fråga om anspråk på anställningsförmåner enligt 5 §.

Iakttages ej vad som föreskrives i första eller andra stycket, är rätten till talan förlorad.

13 § Mål om tillämpning av 10 och 11 §§ handlägges enligt lagen (1974: 371) om rättegången i arbetstvister. I fråga om talan mot arbetstagarer gäller dock vad som är föreskrivet om rättegång i allmänhet.

14 § I förhållande till arbetsgivare vinner 4–7 och 10–13 §§ tillämpning när den organisation eller de arbetstagare, som har utsett skyddsombudet, har underrättat arbetsgivaren om valet eller, om arbetsgivaren icke har kunnat nås, sänt underrättelse om valet till arbetsstället.

15 § Vad som sägs i 5 § och 10–14 §§ skall tillämpas på motsvarande sätt på ledamot av skyddskommitté.

16 § Beträffande skyddsombud och ledamot av skyddskommitté, vilka har utsetts av organisation som avses i 2 § andra eller tredje stycket, äger även lagen (1974: 358) om facklig förtroendemans ställning på arbetsplatsen tillämpning. Detta gäller dock ej i den mån ombuds eller ledamots rättigheter enligt detta kapitel därigenom skulle inskränkas.

7 kap. Tillsyn

1 § Tillsyn över efterlevnaden av denna lag och med stöd av lagen meddelade föreskrifter utövas av arbetarskyddsstyrelsen samt, under dess överinseende och ledning, av yrkesinspektionen.

2 § Det åligger kommun att efter samråd med yrkesinspektionen utse en eller flera kommunala tillsynsmän med erforderlig kompetens att biträda yrkesinspektionen vid tillsyn enligt 1 §.

Kommun skall årligen till yrkesinspektionen lämna redogörelse för den kommunala tillsynens utövande.

Fullgör kommunal tillsynsman ej vad som åligger honom och kommer det genom anmälan av yrkesinspektionen eller på annat sätt till kommunens kännedom, skall kommunen vidtaga åtgärder för att åstadkomma rättelse.

3 § Tillsynsmyndighet har rätt att efter anfordran erhålla de upplysningar, handlingar och prov samt påkalla de undersökningar som behövs för tillsyn enligt denna lag.

4 § Den som i sin verksamhet använder viss produkt eller har uppdragit åt annan att utföra visst arbete är skyldig att på tillsynsmyndighets begäran lämna upplysning om vem som har levererat produkten eller utför arbetet.

5 § För tillsyn enligt denna lag har tillsynsmyndighet tillträde till arbetsställe och får där göra undersökningar och taga prov. För uttaget prov utgår ej ersättning.

Det åligger polismyndighet att lämna den handräckning som behövs för utövande av tillsyn enligt denna lag.

Regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen kan föreskriva skyldighet att ersätta tillsynsmyndighet sådana kostnader för provtagning och undersökning av prov som har varit skäligen påkallade.

6 § Finns på gemensamt arbetsställe ej någon som har samordningsansvar enligt 3 kap. 7 §, kan yrkesinspektionen bestämma vem som skall ha sådant ansvar. När särskilda skäl föreligger kan yrkesinspektionen bestämma att annan än den som har ansvaret enligt nämnda paragraf skall vara samordningsansvarig.

Vid tillämpning av första stycket skall samordningsansvaret läggas på någon av dem som driver verksamhet på det gemensamma arbetsstället.

7 § Yrkesinspektionen äger gentemot den som har skyddsansvar enligt 3 kap. 2–10 § eller 6 § i detta kapitel meddela föreläggande eller förbud som behövs för att denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

I beslut om föreläggande eller förbud kan yrkesinspektionen sätta ut vite.

Underlåter någon att vidtaga åtgärd som åligger honom enligt föreläggande, får yrkesinspektionen förordna om rättelse på hans bekostnad.

Har föreläggande meddelats beträffande åtgärd till vilken fordras byggnadslov enligt byggnadsstadgan (1959: 612) men beviljas ej sådant lov, är föreläggandet förfallet såvitt avser åtgärden.

8 § Föreligger på arbetsställe förhållande som innebär risk för ohälsa eller olycksfall för någon som arbetar där, kan yrkesinspektionen rikta före-

läggande eller förbud enligt 7 § mot den som råder över arbetsstället även när denne ej är arbetsgivare i förhållande till den som utsättes för risken.

9 § Föreligger missförhållande i skyddshänseende beträffande lokal eller markområde som har upplåtits för arbete eller såsom personalutrymme, kan yrkesinspektionen meddela förbud enligt 7 § mot sådan upplåtelse till dess angiven åtgärd har vidtagits med lokalen eller markområdet.

10 § Även arbetarskyddsstyrelsen äger besluta om åtgärd enligt 6–9 §.

11 § För att säkerställa förbud enligt 7–9 § kan tillsynsmyndighet meddela beslut om försegling eller annan avstängning av anläggning, utrymme eller anordning. Sådant beslut verkställs genom myndighetens försorg.

12 § Regeringen kan föreskriva att särskilda avgifter skall tagas ut i ärendet enligt denna lag.

13 § Den som har tagit befattning med tillsyn enligt denna lag eller utsetts till skyddsombud eller ledamot i skyddskommitté får ej obehörigen yppa eller utnyttja vad han under uppdraget eller i tjänsten har erfarit om yrkeshemlighet, arbetsförfarande, affärsförhållande, enskilda personliga förhållande eller förhållande av betydelse för landets försvar.

Vad nu sagts skall tillämpas på motsvarande sätt i fråga om ledamot i styrelsen för lokal facklig organisation med avseende på vad denne har erfarit av skyddsombud eller ledamot i skyddskommitté som har utsetts av organisationen.

8 kap. Ansvar

1 § Till böter eller fängelse i högst ett år dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreläggande eller förbud som har meddelats med stöd av 7 kap. 7–10 §. Detta gäller dock ej om föreläggandet eller förbudet har förenats med vite.

2 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift eller villkor som har meddelats med stöd av 3 kap. 12 eller 14 § dömes till böter eller fängelse i högst ett år.

Till böter dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot 5 kap. 2 § första stycket,
2. bryter mot föreskrift som har meddelats med stöd av 3 kap. 13 eller 15–17 § eller 5 kap. 2 § andra stycket, 3 § andra stycket eller 4 §,
3. vid fullgörande av skyldighet enligt 7 kap. 3 eller 4 § lämnar oriktig uppgift rörande förhållande av betydelse,
4. utan giltigt skäl borttager skyddsanordning eller sätter sådan ur bruk.

3 § Om ansvar för den som överträder 7 kap. 13 § finns bestämmelser i 20 kap. 3 § brottsbalken.

4 § Har vid brott som avses i detta kapitel anordning eller ämne använts i strid mot förbud enligt 3 kap. 14 § eller 7 kap. 7 §, skall förverkande ske av egendomen eller dess värde, om denna rättsverkan ej är uppenbart obillig.

9 kap. Fullföljd av talan

1 § Talan mot beslut av yrkesinspektionen föres hos arbetarskyddsstyrelsen genom besvär.

2 § Mot arbetarskyddsstyrelsens beslut i ärende som avses i 5 kap. 5 § eller 6 kap. 2 § tredje stycket får talan ej föras. Detsamma gäller styrelsens beslut i ärende som avser tillämpning av föreskrifter meddelade med stöd av 5 kap. 2 § andra stycket eller 3 § andra stycket.

Talan mot annat beslut, som arbetarskyddsstyrelsen i särskilt fall har meddelat enligt denna lag eller med stöd av regeringens förordnande enligt lagen, föres hos regeringen.

Talan får ej föras mot arbetarskyddsstyrelsens beslut om föreskrift till allmän efterrättelse.

3 § För att tillvarataga arbetstagarnas intresse i ärende enligt denna lag får talan enligt 1 eller 2 § föras av huvudskyddsombud eller, om sådant ombud ej finns, av annat skyddsombud. Finns ej skyddsombud, får talan föras av arbetstagarorganisation i den mån saken rör medlemmarnas intresse och organisationen tidigare har yttrat sig i ärendet.

4 § Beträffande föreskrift till allmän efterrättelse äger arbetarskyddsstyrelsen underställa regeringen fråga av särskild betydelse, innan styrelsen meddelar beslut i ärendet.

5 § Tillsynsmyndighet äger förordna att dess beslut skall lända till efterrättelse omedelbart.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1978, då arbetarskyddslagen (1949:1) och skogsförläggninglagen (1963:246) skall upphöra att gälla. Till dess regeringen eller, efter regeringens bestämmande, arbetarskyddsstyrelsen enligt bemyndigande i den nya lagen meddelar bestämmelser som motsvarar kungörelsen (1949:210) om förbud att använda arbetstagare till målningsarbete med blyfärg, kungörelsen (1949:211) om läkarundersökning och läkarbesiktning till förebyggande av vissa yrkessjukdomar, kungörelsen (1949:491) om förbud att använda bensolhaltigt ämne vid tillverkning av laderskodon och kungörelsen (1966:521) om förbud att använda minderårig till vissa arbeten skall dock 14 och 16 §§, 26 § andra stycket, 74 § första stycket och 75 § arbetarskyddslagen fortfarande gälla.

Vid ikraftträdandet gällande föreskrift, råd eller anvisning, som har meddelats med stöd av 8 a § tredje stycket, 45 § andra eller tredje stycket eller 74 § andra stycket arbetarskyddslagen, äger fortsatt giltighet inom sitt tidigare tillämpningsområde och skall vid tillämpningen av arbetsmiljölagen anses ha meddelats enligt denna. Arbetsmiljölagens 8 kap. 2 § skall dock tillämpas endast så till vida, att första stycket skall gälla i fråga om föreskrift som har meddelats med stöd av 8 a § tredje stycket arbetarskyddslagen.

Vad som sägs i andra stycket skall tillämpas på motsvarande sätt i fråga om föreskrift, råd eller anvisning, som där nämns men som avses träda i kraft den 1 juli 1978 eller senare.

SFS 1977:1160

Föreläggande, förbud eller föreskrift, som har meddelats med stöd av 53–59 § arbetarskyddslagen, skall såvitt avser tid efter ikraftträdandet av arbetsmiljölagen anses ha meddelats enligt motsvarande bestämmelse i denna.

Förekommer i lag eller annan författning hänvisning till eller avses eljest däri föreskrift, som har ersatts genom bestämmelse i arbetsmiljölagen, tillämpas i stället den nya bestämmelsen.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FÄLLDIN

PER AHLMARK
(Arbetsmarknadsdepartementet)

